

האוניה 'כלנית' (Mala) - עליית גח"ל (גיוס חו"ל) - 1948

רישום בצי הסוחר הישראלי מס' 35 - ינואר 1949 - בשם 'תבור'

מאת: יהודה בן-צור

האוניה נבנתה בשנת 1896 כיאכטה פרטית מהודרת של תיאודור רוזוולט. שירתה במשמר החופים האמריקני בשם Mayflower. באביב תש"ח נרכשה בארה"ב ע"י 'המוסד לעליה ב' לאחר ששמה הוסב ל Mala¹. בעלת כושר העמסה של 2000 טון ומהירות של 10 קשר (במקור 17 קשר). אנשי הצוות היו יהודים מתנדבים מצפון אמריקה, רבים מהם חברי השומר הצעיר. ערכה שתי הפלגות עם עולים במסגרת 'המוסד לעליה' [הערת מערכת: מאחר ונרכשה, הוכנה וצוותה בארה"ב במסגרת המוסד לעליה ב' יש הרואים בה את אחרונות אניות המעפילים; אנו איננו סופרים אותה במניין אוניות המעפילים מכיוון שהפלגות העולים שלה נעשו כבר במסגרת 'המוסד לעליה']. בסיום ההפלגה הראשונה מלה-סיטה שבקרבת מרסיי לנמל חיפה הותקף הנמל ע"י מטוסים סוריים אך לאניה לא נגרם שום נזק. האניה הגיעה לחיפה ב-11 ביולי 1948, כשירי הגיוס שבקרב העולים גויסו מידיית וחלקם אף הספיקו להלחם בקרבות מבצע דני לכיבוש לוד רמלה ולטרון.

מקור	הסבר ופרשנות
8 יולי 1948 – ע"ב. מתקרבת לאיי יוון. מובילה 1,150 איש מ'סידני'.	מיועדת להסעת עולים. הפליגה מלה-סיטה ב- 4/7 עם 1,150 איש בתוכם 912 מגויסי חו"ל. רב החובל אמריקני ו- 41 אנשי צוות, כולם יהודים ² .
16 ליולי – ביום 11/7 הגיע ל'ארנון' (מה יהיה גורלו יחליטו ב'ארנון'). גמרנו את הטיפול בה עד הודעה חדשה.	הגיעה ארצה ב- 11/7 ³ בסיום ההפוגה. על המשך פעילותה יוחלט בארץ. 'המוסד' באיטליה סיים את טיפולו עד להחלטה.
21 ליולי – יצא את 'ארנון' ב- 18/7 בדרך ל'סידני'.	הפליגה מחיפה ב- 18/7 בדרכה למרסיי.

¹ מחברות שאול, תיק 1954/24/1 עמ' 1 ו- 19 ארכיון צה"ל.

² המלווה-מפקד, ימאי הפליים, אפרים טלמון. מלווה נוסף – ראובן אשכנזי. אלכס שור חזר ארצה.

³ בהיותה בנמל, הפציצו 2 מטוסים סוריים את הנמל. אף אוניה לא נפגעה (עדויות של וילי רוטוקר, שמשון עדן ורס"ן אבי כהן, ענף היסטוריה, ח"א). לב-ג דווח על פגיעה בקורבטה [התקווה?], 'יומן המלחמה', עמ' 601.

במרסיי. הכנות לקראת התאמתה לקלוט 4,000 נוסעים.	26 ליולי – ב'סידני. ההכנות שתיקח 4,000.
במרסיי	29-30 ליולי – נמצאת ב'סידני.
'ע"ב', עליית גח"ל. עדיין במרסיי.	17-19 לאוגוסט – ע"ב. עומדת ב'סידני.
ב- 3/9 הגיעה ארצה עם עולים. השלימה את הפלגתה השנייה.	13-5 לספטמבר – ב- 3/9 הגיע ל'ארנון.
ב- 12/9 הפליגה מחיפה.	14-16 לספטמבר – 12/9 עזבה את 'ארנון.
ב- 17/9 עברה את מיצר מסינה.	18 לספטמבר – 17/9 שעה 20.00 עברה את המיצר.
מתקרבת למרסיי.	19-22 לספטמבר – מתקרבת ל'סידני.
במרסיי.	25 לספטמבר עד 1 לאוקטובר – נמצאת ב'סידני.
תיקונים במרסיי	8 לאוקטובר – עומדת ב'סידני בתיקונים.
במרסיי	12-14 לאוקטובר – נמצאת ב'סידני.
תיקונים במרסיי	16-28 לאוקטובר – עומדת ב'סידני בעבודות.
עדיין בתיקונים במרסיי. יתכן ותועבר להמשך תיקונים באיטליה באחריות בנימין ירושלמי.	31 לאוקטובר – נמצאת ב'סידני בעבודות. יתכן שתעבור לעבודה ל'שדל' בני.
בתיקונים במרסיי.	3 לנובמבר עד 3 לדצמבר – ב'סידני בעבודות.
במרסיי	5-19 לדצמבר – נמצא ב'סידני.
תיקונים במרסיי	22-26 לדצמבר – נמצאת ב'סידני בעבודות.
תיקונים במרסיי. תהיה מוכנה בפברואר 1949.	28 לדצמבר – נמצאת ב'סידני בעבודות. תהיה מוכנה בחודש פברואר.
עדיין בעבודות במרסיי. ⁴	29 לדצמבר עד 31 לינואר 1949 – בעבודות ב'סידני.

להלן כמה רישומים ממטה 'המוסד לעלייה ב'. 'זמן מבצעים – פאריס 1947':

15.7.48: "דני' [זאב שינד] מנהל מו"מ על כלי 'ה' [דגל הונדורס] ל- 3.5-4 אלפים איש. המחיר בין 220/250 'סטפנים' גדולים [אלפי \$]".

17.7.47: "דני' מנהל המו"מ על הכלי... יכיל לכל היותר 3,500 איש. המחיר נראה לו קצת יקר... מחפש גם הצעות אחרות...".

[לאחר מכן 'דני' הגיע לביקור עבודה באיטליה]:

22.8.47: "דני' קיבל התקפת אפנדיקס ויצטרך להתנתח בגנואה. 'ברג' [פינו' גינזברג] מברר האם אפשר להעבירו אל 'ברג' [ז'נבה]... יצטרך לשכב כ- 15 יום...".

23.8.47: "דני' נפצע אמש. מצבו בסדר".

26.8.47: "דני' יצטרך לשכב כ- 15 ימים".

27.8.47: "מצבו של 'דני' טוב. צריך לשכב... שבוע ואח"כ לנוח שבוע".

⁴ "התיקונים אמורים היו להימשך מספר חודשים ובסופם, קוון כולם, שהאנייה תפליג מהר ובבטחה. הודות למהירות הגבוהה המצופה, לאחר התיקונים, נעשו תוכניות להועיד אותה כספינת משמר וסויר חופים" [מצוטט ממחקר שערך רב-החובל הלל ירקוני]. התוכניות נגזזו ובספטמבר 1949: "האנייה הוצעה למכירה לגריטה", בהיותה בת 53.

רישום ב'יומן המלחמה', ד. ב-ג עמ' 34 ב-10.12.47: "שייקה דן או זאב שינד עומדים לצאת לושנינגטון...".